

SOCIÁLNO-PSYCHOLOGICKÉ ZLOŽKY SOCIÁLNEJ ATMOSFÉRY RODINY A JEJ ZRELOSŤ

PHDR. BEÁTA DVORSKÁ, PHD.

FAKULTA PSYCHOLÓGIE PANEURÓPSKEJ VYSOKEJ ŠKOLY

BRATISLAVA

CIEĽ

- Cieľom je poukázať na to, ako je dôležité zaoberať sa sociálnou atmosférou v rodine v súvislosti so skupinovou dynamikou.
- Úspešnosť, neúspešnosť skupinovej dynamiky následne ovplyvní či rodina sa stane, alebo nestane zrelou.
- Len zrelá rodina je schopná odolávať rôznym negatívnym vplyvom a nástrahám tejto modernej a uponáhľanej doby.

ÚVOD

- **Problematika rodinného prostredia**

- rodinné prostredie je prvým a základným životným sociálnym prostredím dieťaťa.
- Rodina v minulosti, i v súčasnosti zastáva veľmi dôležitú úlohu v procese výchovy dieťaťa a jeho socializovaní sa do spoločnosti. Rodina je nezameniteľnou a základnou skupinou (inštitúciou) každej spoločnosti, pričom zabezpečuje zdravý osobnostný vývin jednotlivca.
- Rodina v súčasnosti je v mnohých smeroch nenahraditeľná, v existencii odkázaná na spoločnosť a preto je aj zraniteľnejšia. V rodine sa dieťa socializuje (začleňuje do siete sociálnych vzťahov), kde rodičia sú dôležitými identifikačnými vzormi. Funkčná rodina vytvára pre dieťa pocit bezpečia, istoty, dôvery, pocit domova. Význam rodiny spočíva i v ovplyvňovaní kvality života jej jednotlivých členov.

- Psychologické podmienky rodinného prostredia sú podmienky, ktoré zabezpečujú pokojný život v rodine. Patria sem rodinné vzťahy, vzťahy medzi partnermi, medzi deťmi a rodičmi a medzi deťmi navzájom. Nazývame ich tiež sociálnou atmosférou rodiny.

- **Sociálnu atmosféru**

- Vysvetľujeme ju prostredníctvom redefinovanej koncepcie sociálnej atmosféry T. Kollárika. Jej súčasťou sú sociálno- psychologické zložky, ktoré sa podieľajú na zrelosti rodiny.

- Podkladom tejto teórie sú výsledky už realizovaného výskumu, ktoré nám potvrdili vzťahy medzi sociálno-psychologickými zložkami sociálnej atmosféry a skupinovou dynamikou, ktorej výsledkom je zrelosť.

- *Prvkami zrelosti rodinu sú:*

- *Štruktúra rodiny:* rodina je súdržná, stála, členovia rodiny majú jasne stanovené pozície a role.
- *Organizácia rodiny:* štýl výchovy je určený, rodina má členov, ktorí si plnia svoje úlohy, výchova je efektívna a účinná.
- *Správanie sa rodiny:* prevláda kooperácia, konflikty sú riadené, komunikácia je efektívna a presná.
- *Príťažlivosť rodiny:* prijatie spoločných cieľov, rodina je pre členov príťažlivá, dochádza k uspokojovaniu potrieb v rodine
- *Emocionálne prežívanie v rodine:* pozitívna sociálna atmosféra, spokojnosť v rodine, pozitívny postoj k rodine a jej členom.
- *Sociálny vplyv:* rešpektovanie noriem a pravidiel rodiny, nezávislosť členov a sloboda.

- Vzťahy medzi zrelosťou a sociálne – psychologickými zložkami sociálnej atmosféry možno znázorniť prostredníctvom schémy

Zrelosť/Nezrelosť rodiny

ZÁVER

- Na záver by sme radi uviedli, že rodina by mala byť v dnešnom svete útočiskom, zdrojom pokoja a šťastia. Pravdaže sa to týka rodiny, ktorá plní všetky svoje funkcie.
- Rodinné prostredie má najsilnejší vplyv na to ako sa dieťa bude správať.
- Výchova, atmosféra v rodine, vzájomné vzťahy medzi rodičmi, rodičmi a dieťaťom, uspokojovanie potrieb dieťaťa, morálne hodnoty, sociálne väzby rodiny, to všetko ovplyvňuje správanie dieťaťa.
- Každá funkcia matky a otca je nezastupiteľná, pričom vzájomný vzťah rodičov formuje dynamiku rodinného života. Rodičia sú pre dieťa autorita, sú pre neho stelesnením prirodzenej ochrany, a zároveň sú mu vzorom a modelom správania.

POUŽITÁ LITERATÚRA

- Bakošová, Z., Lubelcová, G., Potočárová, M. (2005). *Sociálna pedagogika pre sociálne a pedagogické akadémie a sociálne a kultúrne akadémie*. Bratislava: Mladé letá- SPN.
- DopjEROVÁ, B. (2010). *Postoje „high potentials manažérov“ k sociálnej atmosfére efektívneho tímu*. Dizertačná práca. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Fišerová, V. (1996). Rodina. In Mariková, H., Petrušek, M., & Vodáková, A.. *Velký sociologický slovník (940-943)*. Praha: Vydavatelství Karolinum.
- Fischer, S., Škoda, J.(2009). *Sociální patologie*. Praha: Grada publishing a.s,
- Gabura, J. (2006). *Sociálna práca s rodinou*. Bratislava: Občianske združenie sociálna práca.
- Kollárik, T. (2004). *Sociálna psychológia*. Bratislava: Univerzita Komenského
- Koteková, R. (1998). Rodina. In Koteková, R., Šímová, E., & Gecková, A.. *Psychológia rodiny (8-28)*. Košice: Pegas s.r.o.
- Laca, S. (2011). Rodina ako primárne prostredie v spoločnosti. Dostupné na <http://www.prohuman.sk/socialna-praca/rodina-ako-primarne-prostredie-v-spolocnosti>

Ďakujem za pozornosť